

- праць – випуск 41 /Редкол. Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2015. С. 115-120.
10. Онофрійчук Л.М., Кравцова Н.Є. Художньо-педагогічні технології в музичній освіті: навчально-методичний посібник. Вінниця. 2021. 187с.
11. Сідорова І.С. Підготовка студентів педагогічних університетів до використання міжпредметних зв'язків на уроках музичного мистецтва у сучасній школі. /Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». Вип 24, том 2, 2019. С.178-181.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПІДХОДІВ

Сідорова І. С., кандидат педагогічних наук, доцент,

Мартиновська О.О., викладач

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла
Коцюбинського

Важливість мистецької освіти підростаючого покоління окреслена в провідних законодавчих документах України, а саме в Державній національній програмі «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Державному стандарті початкової освіти (2018), Законі України «Про вищу освіту», Законі України «Про освіту», Національній стратегії розвитку освіти в Україні та інших. Актуальним питанням залишається професійна підготовка майбутніх вчителів мистецьких дисциплін, які б у своїй діяльності використовували не тільки власний педагогічний досвід, а й вміло послуговувалися засобами інтеграції мистецького, естетико-виховного впливу.

Варто зазначити, що сьогодні сучасні науковці багато уваги приділяють дослідженням ефективних умов підготовки здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності, зокрема здобувачів мистецької та музично-педагогічної освіти. Окремо проаналізуємо деякі конструктивні підходи до ефективної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на прикладі досліджень викладачів вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти імені Віталія Газінського Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Основною метою сучасної освіти є формування висококультурної особистості з орієнтацією на патріотичні та загальнодержавні цінності.

Тому одним із завдань у підготовці майбутніх учителів у навчальних закладах є формування готовності до виховання національно-культурної ідентичності учнівської молоді. З цією метою Дроздова К., Василевська-Скупа Л. визначають наступні педагогічні умови професійної підготовки вчителів музичного мистецтва: «цілеспрямований розвиток мотивації студентів до виховання національної самосвідомості учнів; забезпечення зразків освітньо-виховного середовища у процесі співтворчості учителів та студентів; відбір і систематизація відповідного музичного репертуару» [5, с. 269].

Онофрійчук Л.П., Сушкевич Л. Досліджують компетентісний підхід у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до проходження педагогічної практики в закладах загальної середньої освіти. Педагоги зазначають, що компетентісний підхід передбачає формування фахових музичних компетенцій, «які є сукупністю базових музичних знань, творчих виконавських умінь і навичок, оцінної діяльності та практичного концертного досвіду» [7, с. 288]. Тому важливо враховувати закономірності і принципи цілісного процесу професійної підготовки здобувачів вищої освіти, що сприятиме виявленню у них педагогічних здібностей та особистісних творчих можливостей під час проходження практики в освітніх закладах.

Варто зазначити, що викладання дисциплін загальної і професійної підготовки мають взаємодоповнюючий характер. Тому, педагоги наголошують на ефективності використання і впровадження міждисциплінарної інтеграції у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва. З цієї позиції дослідники визначають психолого-педагогічні умови означеної якості: формування мотиваційної готовності до самовдосконалення в майбутній професійній діяльності; оволодіння творчо-дослідницькими вміннями та навичками на основі інтеграції мистецтв; забезпечення реалізації самостійного індивідуально-творчого підходу до навчання на основі інтроспекції, що створять можливість використання міждисциплінарних професійно-творчих завдань та сприятимуть розвитку індивідуально-творчому потенціалу особистості майбутнього вчителя [1].

Однією із важливих складових у навчанні майбутніх фахівців є вокально-хорова підготовка і, як одна з її базових дисциплін, – «Хорознавство», що передбачає широке використання міждисциплінарних

зв'язків. Така інтегрованість базується на використанні знань «з теорії музики, сольфеджіо та гармонії, історії світової й української музики, постановки голосу, диригування, практикуму читання хорових партитур, хорового класу та практикуму роботи з хором» [10, С. 190-196] та з інших дисциплін. Реалізувати ці знання допомагають такі практичні заняття, як хоровий клас та диригування, що сприяють також підвищенню художньо-виконавської майстерності студентів [8].

Для успішної педагогічної діяльності фахівцям потрібно вміло поєднувати професійні знання і вміння піклуватися про духовний розвиток своїх вихованців. Тому, важливо у здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей формувати готовність до використання у майбутній професії засобів естетико-виховного впливу. У дослідженнях педагогів наголошується на впровадженні моделей формування готовності майбутнього учителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору у закладах загальної середньої освіти [4] та на створенні художньо-естетичного середовища у позааудиторній художній діяльності студентів для розширення у них діапазону естетико-художніх потреб [9].

Заслужують уваги дослідження педагогами умов реалізації інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів у галузі мистецької освіти [8], зокрема впровадження сучасних інноваційних технологій у систему вокально-хорової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва [12]. Також, вивчаються шляхи інтегрованої професійної підготовки вчителя-музиканта за допомогою інноваційних художньо-педагогічних технологій та наголошується на створенні відповідного освітньо-розвивального середовища [11].

Низка викладачів вивчають особливості дистанційного навчання у вокально-педагогічній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва та вказують на переваги і проблеми, з якими доводиться працювати викладачу і студенту під час освоєння вокального репертуару. Позитивним є те, що така форма навчання «підвищує мотивацію у студентів до власного пошуку необхідних відчуттів у технічних прийомах і характері звуку, створює процес високої самоорганізації, що підвищує творчий та інтелектуальний потенціал. ...Активізує аналітичне мислення при записі та прослуховуванні власного відеоуроку» [6, С. 199-203]. Серед недоліків – «відсутність безпосередньо живого контакту зі студентом, наявність

технічних складнощів проведення онлайн-уроків, відсутність належного технічного забезпечення та інтернет-зв'язку...» [6, С. 199-203]. Педагоги пропонують використовувати мішану форму навчання і продовжують досліджувати шляхи вирішення питань навчання в онлайн-режимі для поліпшення підготовки здобувачів мистецької освіти.

Зазначені педагогічні ідеї не вичерпують усіх можливих підходів у питанні навчання майбутніх учителів музичного мистецтва, разом з тим вони сприятимуть ефективній професійній підготовці майбутніх фахівців мистецької освіти, що є шляхом до реалізації важливих завдань розвитку освіти в Україні.

Список використаних джерел:

1. Белінська Т.В., Кравцова Н.Є., Дабіжа К.Л., Плакидюк О.Ю. Психолого-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами міждисциплінарної інтеграції. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. 2021. Випуск 80. Т.1. Серія 05 С. 26-29. <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/34693>
2. Білозерська Г.О, Дабіжа К.Л., Ковальчук В.В., Сізова Н.С. Проблема підвищення художньо-виконавської майстерності студентів у класі диригування. *Інноваційна педагогіка: Теорія і методика професійної освіти*. Одеса, «Гельветика»: 2021. Випуск 31. Т. 1. С. 57-59. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/31/part_1/13.pdf
3. Василевська-Скупа Л. П., Кравцова Н. Є. Упровадження інноваційних технологій у систему вокально-хорової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми* : збірник наукових праць. Київ; Вінниця : Планер, 2016. Випуск 45. С. 154-157.
4. Добровольська Р. О. Модель формування готовності майбутнього учителя музичного мистецтва до організації музично-естетичного простору закладів загальної середньої освіти. *Вісник Черкаського університету*. Серія: Педагогічні науки. Черкаси, 2019. Вип. № 4. С. 112-120.
5. Дроздова К., Василевська-Скупа Л. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до виховання національної самосвідомості учнів у загальноосвітніх закладах. (2018). *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 50, 266-270. <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/4933>
6. Лановенко-Мельник Н.В., Басовська С.Ю., Остапчук Л.О. та ін. Особливості дистанційного навчання у вокально-педагогічній діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Інноваційна педагогіка*. 2020. № 25. Т.1. С. 199-203.

7. Онофрійчук Л., Сушкевич Л. Компетентісний підхід у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до педагогічної практики в середніх навчальних закладах. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2016. Випуск 45. С. 288-292.
8. Стребкова Д.В., Сідорова І.С., Науменко І.В. Реалізація інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх учителів у галузі мистецької освіти. *Формування професіоналізму фахівця в мистецькій та технологічній освіті: теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля». (1), 2021. С. 22-27
<http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/10912>
9. Сідорова І.С. Створення художньо-естетичного середовища у позааудиторній художній діяльності студентів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія: Педагогіка і психологія. 2011. № 35. С. 147-150. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2011_35_34
10. Сідорова І.С. Курс «Хорознавство» в умовах підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до професійної діяльності. *Актуальні питання гуманітарних наук : міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Vol. 29, С. 190-196. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209733>
11. Kateryna Kushnir, Hanna Bilozerska, Iryna Sidorova, Nataliia Kravtsova, Liudmyla Kostenko. Integrated professional with training of the music teacher by means of innovative artistic and pedagogical technologies. Електронний ресурс] // *Laplace em Revista (International)*, vol.7, n.1, 2021, p.543–551. DOI: Режим доступу до ресурсу: <https://doi.org/10.24115/S2446-6220202171855p.543-551>
12. Liudmyla Vasylevska-Skupa, Tetiana Belinska, Kateryna Kushnir, Iryna Sidorova, Lidiia Ostapchuk. Formation of mastery of artistic and pedagogical communication of future teachers of music in the process of vocal and choral activities. *Moderní věda*. Praha. Česká republika, Nemoros. 2022. № 1. P. 72-82.
https://drive.google.com/file/d/17iV0kthkZ_olMAWgveL_dtpnSqPZGu4Z/view

